

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

مقایسه آرایه ادبی استعاره در شاهنامه فردوسی با حمله حیدری باذل مشهدی

سپهر نوری

چکیده

نخستین همایش ملی اخلاق و عرفان در ادب فارسی

در این مقاله داستان رستم و سهراب که از داستان های معروف شاهنامه است را با حماسه حمله حیدری باذل مشهدی در سطح استعاره مورد بررسی قرار داده ایم تا مشخص کنیم که کدام یک از انواع استعاره در دو اثر به کار رفته است و کدام شاعر از استعاره به صورت هنرمندانه تر سود جسته است. برای نیل به این مقصود پس از بررسی و مطالعه نمونه های مشخص شده در هر دو اثر، دسته بندی و تحلیل کردیم و سپس شاهد مثالهای هر یک از دو اثر را با یکدیگر مقایسه کردیم. مقایسه سطح استعاره در دو اثر نشان میدهد که هر دو شاعر به استعاره توجه ویژه ای نموده اند. البته با این تفاوت مهم که در اغلب موارد در بهره گیری از انواع استعاره، شاهنامه، در جایگاه بالاتری از حمله حیدری قرار دارد و استعاره در شاهنامه بسیار ادبی تر از استعاره های حمله حیدری است. فردوسی در انتخاب الفاظ و نحوه ی ارتباط بین آنها بسیار هنری تر و ماهرانه تر عمل کرده است و در نهایت، مفهوم و منظور را بسیار زیبا و دلنشین اداء نموده است. به عبارت دیگر استفاده شاعر از ابزار شعری چون استعاره در شعر تنیده و زیبا ادبی می باشد و این در حالی است که در حمله حیدری اغلب استعاره به جای کلمه ای دیگر و به صورت اضافه استعاری و استعاره مصرحه مورد توجه شاعر قرار گرفته است.

کلمات کلیدی: شاهنامه فردوسی، حمله حیدری باذل مشهدی، استعاره

کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

Sepehrrart20@gmail.com

۱- مقدمه

موضوع حماسه شرح اساطیر و توصیف های آرمانی شده کارهای خدایان و پهلوانان و وصف نبردهای سرنوشت ساز میان اقوام است. حماسه ها را می توان به اسطوره ای، پهلوانی، دینی یا